

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Holban)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, A. Malii, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Natalia Ilașciuc,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ilașciuc
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu
privire la repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile organelor
de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești și compensarea
cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 11 ianuarie 2020, Natalia Ilașciuc a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu
privire la repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile organelor
de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești și compensarea
cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 11 octombrie 2016, de către OUP
al Inspectoratului de Poliție mun. Chișinău, sect. Râșcani, în privința sa, a fost
pornit procesul penal nr. 2016022139, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.
179 alin. (2) Cod penal, pe faptul pretinsei pătrunderi ilegale și aplicarea violenței
la domiciliul fostului soț, Alexandru Ilașciuc.

A menționat că fiind audiată în calitate de bănuită și învinuită, vinovăția sa în
comiterea infracțiunii încriminate nu a recunoscut-o, a colaborat cu autoritatea de
resort, iar prin decizia din 05 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost achitată
integral din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunii prevăzute de
art. 179, alin. (2) Cod penal.

Reclamanta a considerat că, prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire
penală, nu a beneficiat de garanții procedurale adecvate, și astfel, atât procesul
penal, cât și pretinsele acțiuni ilicite imputate, au încălcat art. 6 § 1 al Convenției
CtEDO (cauza Dmitrieva c. Moldovei din 26.03.2019, lipsa garanțiilor
procedurale).

A notat că acțiunile organului de urmărire penală constituie acte procedurale
ce țin de desfășurarea normală a urmăririi penale, urmând a fi prezentate probe
pertinente și concludente cu privire la constatarea bănuielilor rezonabile pentru

faptele încriminate și imputate pe componentele infracțiunii penale prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal.

A mai remarcat că, pârâtul, prin răspunsul nr. 1-120p/20-1820 din 17 noiembrie 2020, a sugerat adresarea în instanță pentru recuperarea prejudiciilor cauzate, fapt ce denotă că, acțiunile procesuale ale organului de urmărire penală în privința sa au fost ilegale.

Totodată, a susținut că, prin faptul încetării procesului penal în privința sa, aceasta a fost reabilitată, fapt ce atestă cu certitudine că organul de urmărire penală a încălcat principiul general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi urmărită penal, trasă la răspundere și judecată, împrejurare ce generează angajarea răspunderii patrimoniale a Statului pentru prejudiciul material și moral cauzat prin această încălcare.

Având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile ale prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres, nervozitate, neliniște și anxietatea, și prejudiciul nepatrimonial prin imposibilitatea susținerii materiale suficiente a copilului minor, în cadrul acțiunilor procesuale ilegale ale organului de urmărire penală, ale Procuraturii mun. Chișinău, sediul Râșcani, reclamanta a indicat că a suportat cheltuieli, în sumă de 9 000 de lei, conform bonurilor de plată anexate la cerere.

Sub aspectul suferințelor psihice, lezarea demnității și onoarei, în cazul reclamantei se manifestă și sentimentul de rușine, neajutorare, complexul de inferioritate, insatisfacție de lipsirea de posibilitatea de a-și folosi abilitățile sale în susținerea suficientă a copilului minor, aflându-se la evidență, o educație corespunzătoare standardelor, frustrările prin audierile ilegale, nefondate în lipsa unor probe pertinente, consideră că, circumstanțele descrise supra, i-au pricinuit un prejudiciu moral care poate fi compensat printr-un echivalent bănesc în mărime de 30 000 de lei, fiind și o satisfacție echitabilă în contextul suferințelor de ordin psihic și moral pe care le-a trăit.

A solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției a prejudiciului patrimonial în sumă de 9 000 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 30 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ilașciuc împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de asistență juridică, ca fiind neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 07 iulie 2021, avocatul Cazacu Veaceslav, în interesele reclamantei Natalia Ilașciuc a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de avocatul Veaceslav Cazacu, în interesele Nataliei Ilașciuc. S-a menținut hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Ilașciuc împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Reținând prevederile art. 1-3, 6, 10 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, art.1405 Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a constatat că pretenția reclamantei/ apelante privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, sunt neîntemeiate și nefondate, în situația în care prevederile art. (3) și art. (6) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, nu sânt aplicabile cazului dat.

Colegiul a remarcat în acest sens, că, distingerea sentințelor în baza Codului de procedură penală, precum și prin prisma prevederilor Legii nr. 1545, nu prevede dreptul părții de a solicita repararea prejudiciului, în baza unei sentințe de încetare a procesului penal, în situația în care a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 Cod Contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională

Instanța de apel a notat că art. 6) din Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, prevede exhaustiv cazurile și condițiile implicării răspunderii patrimoniale a statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești, iar circumstanțele speței deduse judecății, nu se încadrează în limitele prevederilor legale statuate la articolul dat, or, în privința apelantei/ reclamante Natalia Ilașciuc, a fost încetată cauza penală, pe motiv că fapta care i se incrimina, constituie o contravenție, cauza fiind încetată pe motivul expirării termenului de prescripție, iar această circumstanță, nu acordă dreptul la reabilitare.

În ordinea celor expuse supra, Colegiul a considerat justă concluzia primei instanțe, privind respingerea acțiunii depuse de Natalia Ilașciuc, ca fiind neîntemeiată, fiind stabilit cu certitudine lipsa dreptului apelantei de a pretinde la repararea prejudiciului material și moral din contul statului, în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

La 11 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, și la 13 ianuarie 2022, prin intermediul poștei terestre, Natalia Ilașciuc a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 03 noiembrie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 27 decembrie 2021 (f.d. 84), astfel, recursul declarat la data de 11 ianuarie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 02 februarie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la data examinării admisibilității recursului careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Natalia Ilașciuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Ilașciuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Natalia Ilașciuc, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Natalia Ilașciuc, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat